

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/17934,Olszewski-Jan.html>
20.05.2024, 00:04

Olszewski Jan

Jan Olszewski, ur. 20 VIII 1930 w Warszawie, zm. 7 II 2019 tamże. Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, Wydz. Prawa (1953).

1943-1945 w Szarych Szeregach. 1946-1947 uczestnik akcji wyborczej na rzecz PSL Stanisława Mikołajczyka. 1953-1954 pracownik Ministerstwa Sprawiedliwości, 1954-1956 Zakładu Nauk Prawnych PAN. 1956-1957 członek redakcji „Po Prostu”, współautor (z Walerym Namiotkiewiczem i Jerzym Ambroziewiczem) tekstu wzywającego do rehabilitacji żołnierzy AK; od 1957 przez 2 lata objęty zakazem publikowania. 1956-1962 uczestnik spotkań Klubu Krzywego Koła, 1958-1961 członek Zarządu. 1962-1991 w loży wolnomularskiej Kopernik. Od 1962 adwokat, w 1964 obrońca Melchiora Wańkowicza (oskarżonego o przekazywanie informacji do Radia Wolna Europa), w 1965 Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego w procesie za napisanie „Listu otwartego do członków POP PZPR i do członków uczelnianej organizacji ZMS przy Uniwersytecie Warszawskim”, w 1968 satyryka Janusza Szpotańskiego; zawieszony w wykonywaniu zawodu za obronę studentów aresztowanych w III 1968, do 1970 bez zatrudnienia, w 1971 obrońca w procesie przywódców organizacji Ruch. W XII 1975 współautor (z Jackiem Kuroniem i Jakubem Karpińskim) i sygnatariusz Listu 59 do Sejmu PRL przeciwko planowanym zmianom w Konstytucji, w I 1976 współautor (z Antonim Pajdakiem, Stanisławem Szczuką i Wojciechem Ziemińskim) Listu 14 przeciwko konstytucyjnemu zapisowi o nierozzerwalności sojuszu z ZSRS. W 1976 współzałożyciel i członek kierownictwa tajnego PPN; 23 IX 1976 współzałożyciel KOR (nieumieszczony na liście członków, by mógł prowadzić praktykę adwokacką), współautor „Apelu do społeczeństwa i władz PRL”, obrońca represjonowanych robotników Ursusa i Radomia. W VI 1977 z ramienia KOR ustalał rzeczywiste przyczyny śmierci Stanisława Pyjasa. 18

Data urodzenia 20-08-1930

Data śmierci 7-02-2019

Hasło wydrukowane w **Tom I**

IX 1977 sygnatariusz Deklaracji Ruchu Demokratycznego; 23 VIII 1979 sygnatariusz Apelu Komitetu Porozumienia na rzecz Samostanowienia Narodu o przeprowadzenie wolnych wyborów do Sejmu; autor wielu tekstów programowych opozycji, także poradnika "Obywatel a Służba Bezpieczeństwa".

W VIII 1980 członek Komisji Ekspertów MKS w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, współautor projektu statutu WZZ. 17 IX 1980 na spotkaniu przedstawicieli MKZ i MKR z całego kraju w Gdańsku-Wrzeszczu współautor koncepcji (z Karolem Modzelewskim) rejestracji jednej ogólnopolskiej organizacji związkowej, współautor statutu „S”, prowadził (z Wiesławem Chrzanowskim) postępowanie rejestracyjne Związku przed sądem, później postępowanie rejestracyjne „S” RI; ekspert „S”, doradca MKZ, następnie ZR Mazowsze, KKP, następnie KK. W XII 1980 współtwórca KOWzP przy KKP, następnie KK; od I 1981 w Radzie Programowo-Konsultacyjnej Ośrodka Prac Społeczno-Zawodowych przy KKP, następnie KK.

Po 13 XII 1981 doradca Sekretariatu Episkopatu Polski, wiosną 1983 zatrzymany na 48 godz.; obrońca w procesach działaczy podziemia, m.in. Radia „S” i MRKS; 1984-1985 oskarżyciel posiłkowy w procesie morderców ks. Jerzego Popiełuszki, pełnomocnik rodziny. W V 1988 z ramienia Episkopatu mediator (z Haliną Bortnowską i Andrzejem Stelmachowskim) podczas strajku w Hucie im. Lenina.

W XII 1988 współtwórca KO przy Przewodniczącym „S” Lechu Wałęsie; w 1989 podczas obrad Okrągłego Stołu ekspert z dziedziny prawa strony solidarnościowej w sprawach dot. praworządności i wymiaru sprawiedliwości. 1982-1989 publicysta w „Przeglądzie Katolickim”, od 1989 w „Tygodniku Solidarność”. W 1990 w wyborach prezydenckich mąż zaufania Lecha Wałęsy w Państwowej Komisji Wyborczej. 1991-1992 premier RP, odwołany (razem z rządem) w związku z wykonaniem przez ministra spraw wewnętrznych Antoniego Macierewicza uchwały Sejmu z 28 V 1992, nakazującej ujawnienie nazwisk posłów, senatorów, ministrów, wojewodów, sędziów i prokuratorów będących tajnymi współpracownikami UB i SB w l. 1945-1990. 1991-1993 poseł RP z listy Porozumienia Obywatelskiego

Centrum, m.in. w Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego, 1997-2001 z listy ROP, w Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, 2001-2005 z listy LPR, w Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka, w 2002 wystąpił z klubu LPR. 1990-1992 w PC, w 1992 założyciel, przewodniczący RdR, od 1993 honorowy przewodniczący, w 1993 przed wyborami parlamentarnymi założyciel Koalicji dla Rzeczypospolitej; (nie przekroczyła progu wyborczego); w 1995 kandydat na Prezydenta RP (6,86%). W XII 1995 założyciel, następnie przewodniczący ROP. W 2005, przed wyborami parlamentarnymi, założyciel (z A. Macierewiczem i Gabrielem Janowskim) partii Ruch Patriotyczny RP. 1989-1991 i 2005-2006 z-ca przewodniczącego Trybunału Stanu. IV 2006 – 2010 doradca prezydenta Lecha Kaczyńskiego ds. politycznych. Od XI 2007 szef Komisji Weryfikacyjnej Wojskowych Służb Informacyjnych.

Kawaler Orderu Orła Białego (2009), członek kapituły Orderu.

Do 27 IX 1989 rozpracowywany przez Wydz. V/IX Dep. III MSW w ramach SOR/KE krypt. Obrońca.

Mirosława Łątkowska|Adam Borowski

[Region Mazowsze, Warszawa](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)